

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

<https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/7778,Posmiertny-awans-generalski-quotGryfaquot.html>

28.04.2024, 22:41

12.01.2017

Pośmiertny awans generalski "Gryfa"

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Zwierzchnik Sił Zbrojnych Andrzej Duda 12 stycznia 2017 r. na podstawie art. 134 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Ministra Obrony Narodowej, mianował pośmiertnie gen. bryg. Janusza Brochwicz-Lewińskiego ps. "Gryf" na stopień generała dywizji.

gen. bryg. Janusz Brochwicz-Lewiński urodził się 17 września 1920 roku w Wołkowysku w rodzinie ziemiańskiej. Jego ojciec Stanisław był profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu Stefana Batorego.

We wrześniu 1939 r. walczył w stopniu kaprała podchorążego. Po agresji ZSRR na Polskę, dostał się 18 września 1939 r. do niewoli sowieckiej, z której zbiegł.

Jesienią 1939 r., po kilkutygodniowej tułaczce dotarł do Generalnego Gubernatorstwa, gdzie włączył się w działalność powstającego Związku Walki Zbrojnej. Na terenie Puław pracował w administracji niemieckiej i równocześnie prowadził działania wywiadowcze - tworzył raporty dla wywiadu ZWZ. Zdekonspirowany w 1942 r. opuścił Puław i do wiosny 1944 roku dowodził oddziałem partyzanckim AK na Lubelszczyźnie.

W marcu 1944 r. został skierowany do Warszawy, wszedł w skład I plutonu kompanii "Pegaz" (późniejszy "Parasol"). 10 lipca 1944 r. dowodził akcją na aptekę Wendego przy Krakowskim Przedmieściu 55, podczas której zdobyto narzędzia chirurgiczne, lekarstwa, środki znieczulające oraz materiały opatrunkowe dla sanitariatu Kedywu KG AK.

W dniach 4-5 sierpnia 1944 r. wstąpił się obroną kompleksu zabudowań "Getreide Industrie-Werke" czyli: młyna, fabryki makaronów, magazynów oraz "pałacyku", a właściwie kamieniczki Karola Michlera przy ul. Wolskiej 40. Za te walki odznaczony Krzyżem Walecznych.

Od 6 sierpnia dowodził walkami kilkunastoosobowej grupy opóźniającej, której zadaniem była obrona rejonu Młynarska - Żytnia.

8 sierpnia został ciężko ranny (postrzał twarzy) podczas walk na Cmentarzu Ewangelickim, przez co został wyeliminowany z dalszych walk. Został ewakuowany do Szpitala Jana Bożego na Starym Mieście, następnie kanałami przeszedł do Śródmieścia Południe.

Po kapitulacji powstania dostał się do niewoli. Wyzwolony z niemieckiego obozu jenieckiego w Murnau przez Amerykanów po wojnie pozostał na Zachodzie. Wkrótce otrzymał przydział do Ośrodka Zapasowego Samodzielnej Brygady Spadochronowej, z której we wrześniu 1945 r. został skierowany do szpitala w Szkocji. Przeszedł ciężką

operację szczęki i pięciomiesięczną rehabilitację.

W lutym 1946 r. opuścił szpital. Pozostał na stałe w Wielkiej Brytanii. Wstąpił do armii brytyjskiej (3. Pułk Królewski Huzarów), służył m.in. w gwardii przybocznej Jego Królewskiej Mości Jerzego VI. Działał również m.in. w Palestynie i Sudanie jako agent wywiadu. Po opuszczeniu armii był przez 15 lat kwatermistrzem i oficerem administracyjnym w jednej z brytyjskich szkół wojskowych.

Od przejścia na emeryturę w 1985 r. pracował dorywczo, jako tłumacz w ambasadzie brytyjskiej w Bonn i konsulacie brytyjskim w Kolonii. Powrócił na stałe do Polski w lipcu 2002 r. Od tego czasu aktywnie działa w środowisku kombatanckim.

W styczniu 2007 uczestniczył w akcji billboardowej programu "Patriotyzm Jutra". 24 kwietnia 2008 r. prezydent Lech Kaczyński mianował go na stopień generała brygady.

W latach 2009–2014 zasiadał w Kapitulie Orderu Wojennego Virtuti Militari. W 2014 był członkiem Komitetu Honorowego Fundacji „Łączka”. Był także Honorowym Obywatelem m. st. Warszawy.

W kwietniu 2008 roku Prezydent RP Lech Kaczyński mianował go na stopień generała brygady. Podczas uroczystości w Belwederze z okazji Narodowego Święta Niepodległości w 2015 roku został odznaczony przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, za działalność na rzecz środowisk kombatanckich oraz pielęgnowanie pamięci o najnowszej historii Polski.

Odznaczony również Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski i Krzyżem Partyzanckim. (PAP, KPRP)

[Tweetnij](#)